

FI lausuntopyyntö VV

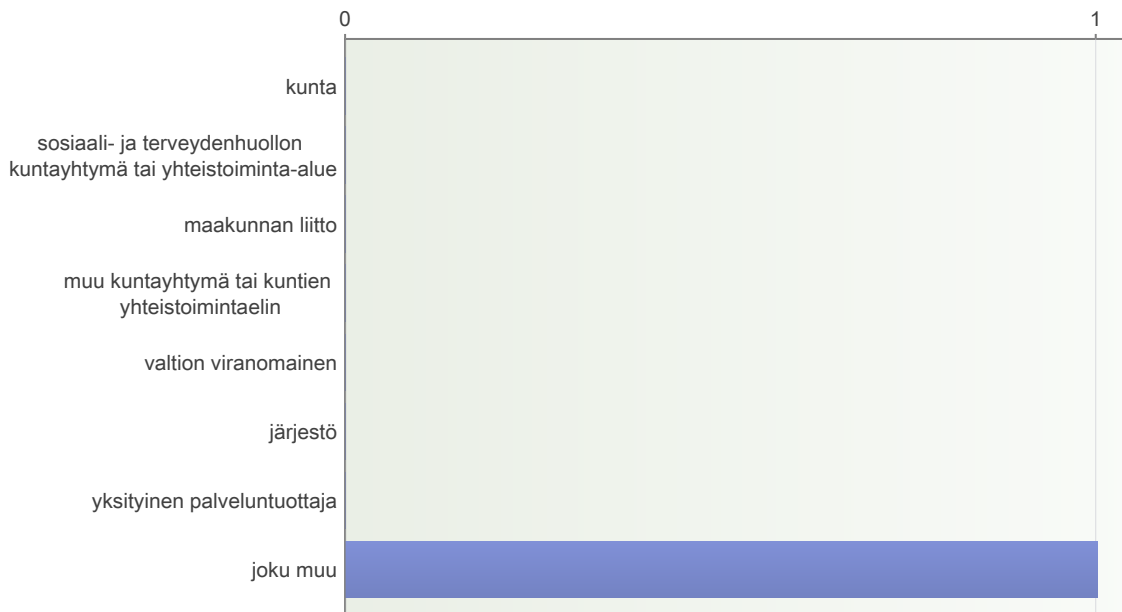
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Keva	Markus Mankin	markus.mankin@keva.fi	21.3.2017	Hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

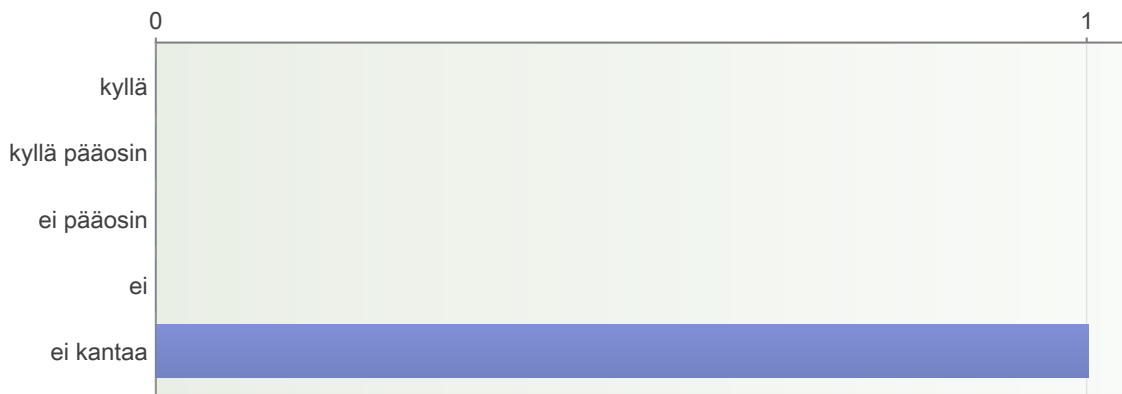

Avoimet vastaukset: joku muu

- eläkelaitos

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

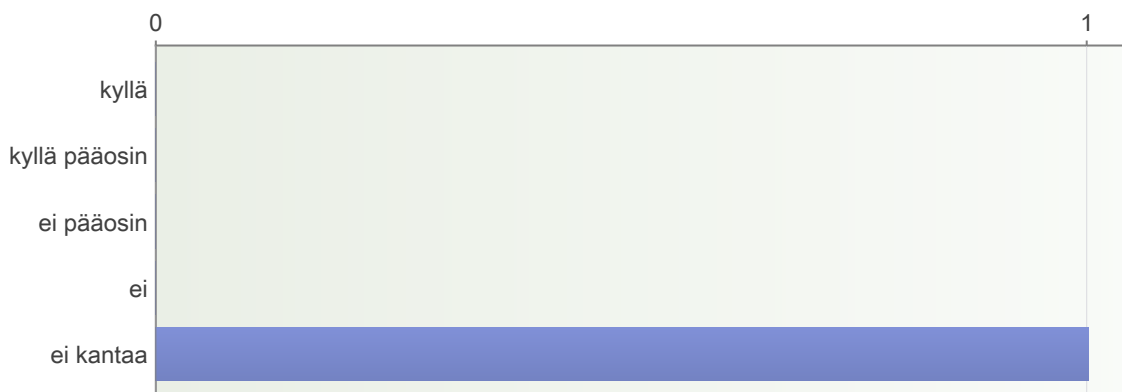

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

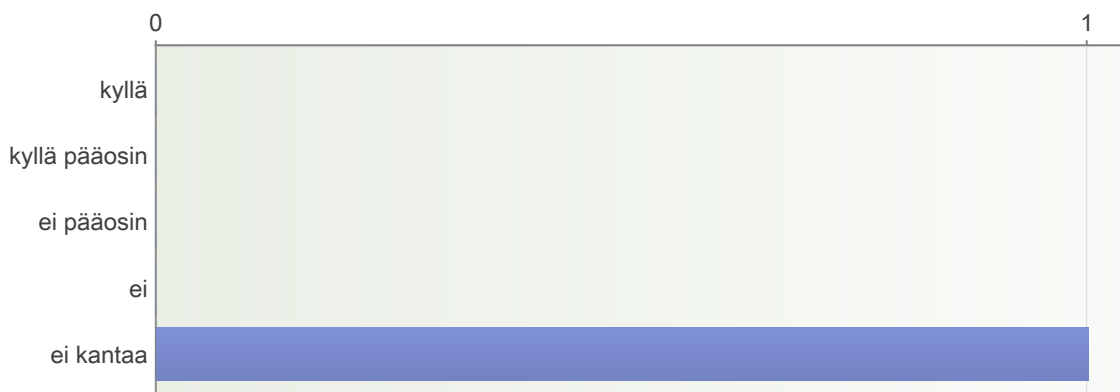

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

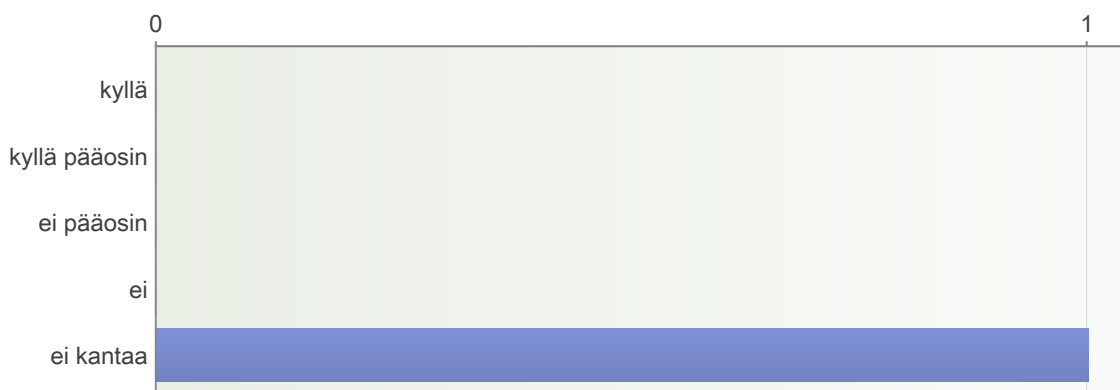

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

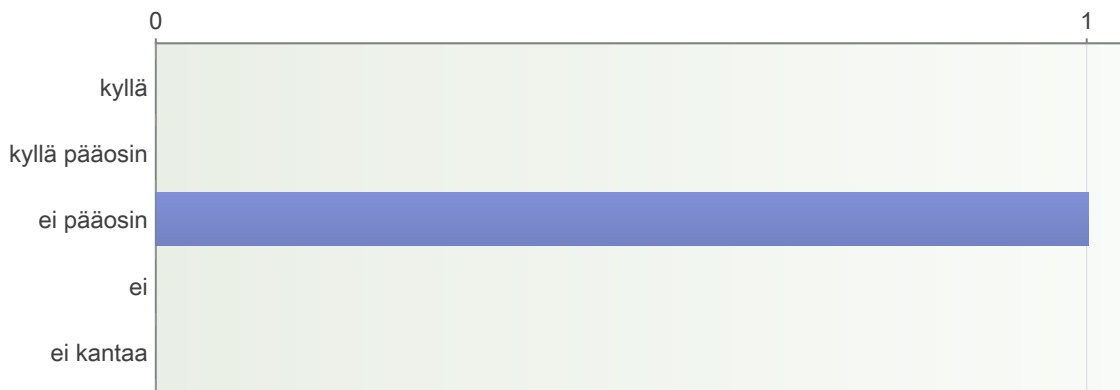

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

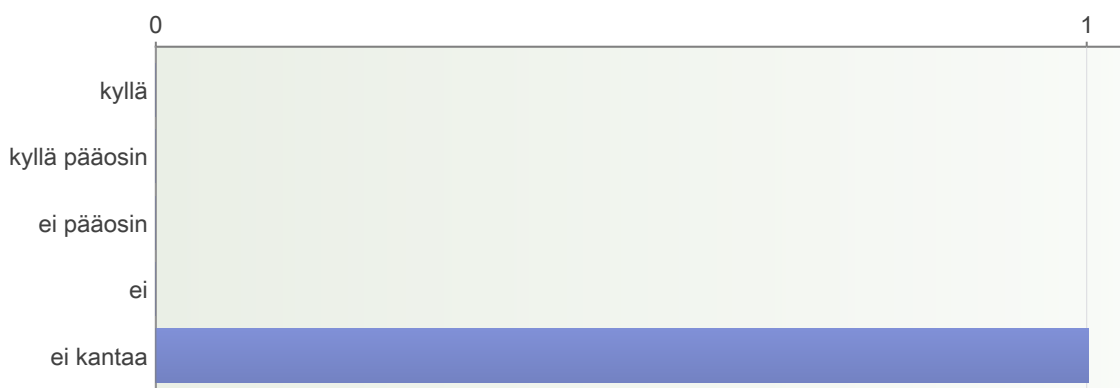
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden laaja toteuttaminen on suuri muutoshanke ja edellyttää mittavia muutokseen liittyviä investointeja. Tarvittavien tietojärjestelmien kehittäminen ja käyttöön ottaminen jo 1.1.2019 alkaen edellyttää mittavia ICT-investointeja (mm. kustannusten seurantajärjestelmä, Kanta-järjestelmän muutokset tms.). On tärkeää, että kustannusten hillitsemiselle asetetut saavutetaan; tältä osin Keva yhtyy HE-luonnoksen perustelujen vaikutusarvioihin, joissa suhtaudutaan epäilevästi kustannussäästöjen toteutumiseen hallituksen tavoittelemassa aikataulussa. Muutostukannuksia aiheutuu myös hallinnollisen infran rakentamisesta ja palkkaharmonisoinnista. Myös kuntien omistamien, mahdollisesti tarpeettomien sote-kiinteistöjen ongelma kolmen vuoden vuokratkauden jälkeen on ratkaisematta.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

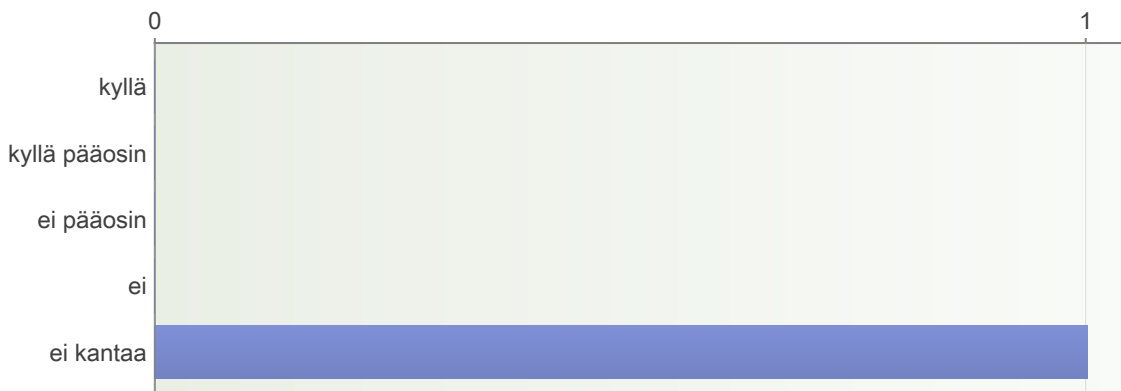

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiöitettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

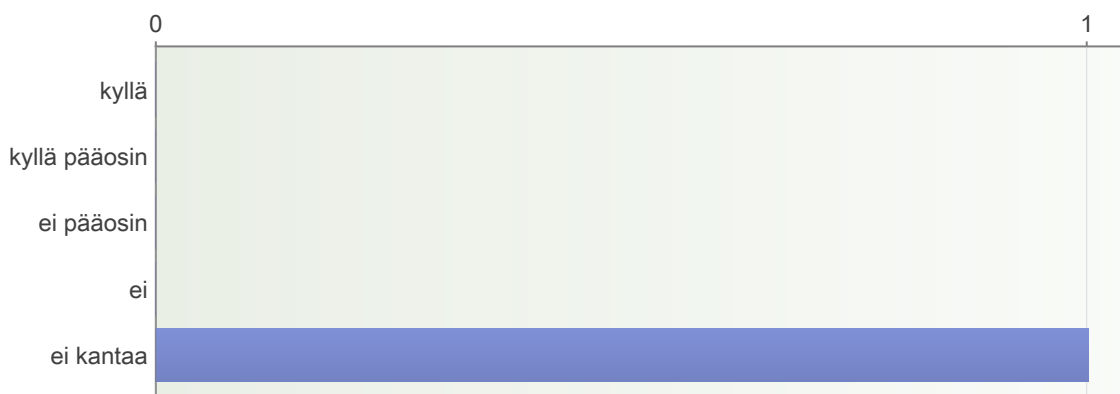
Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

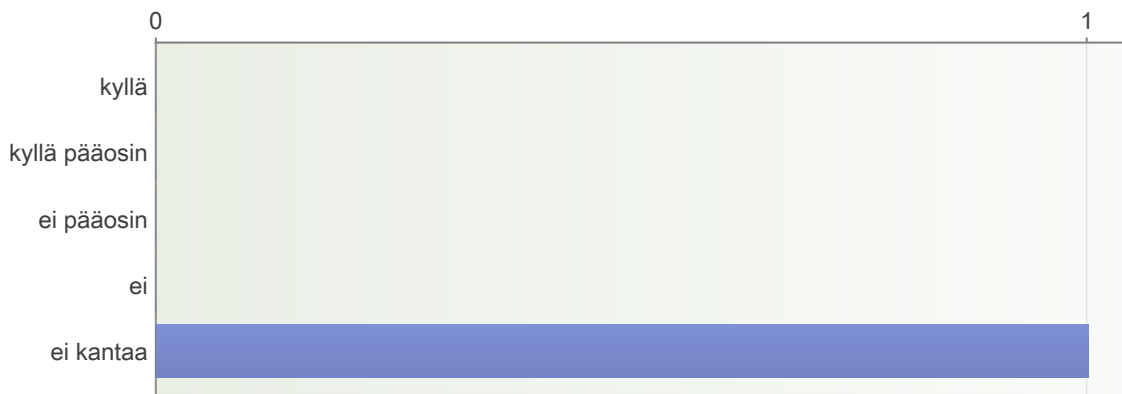

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

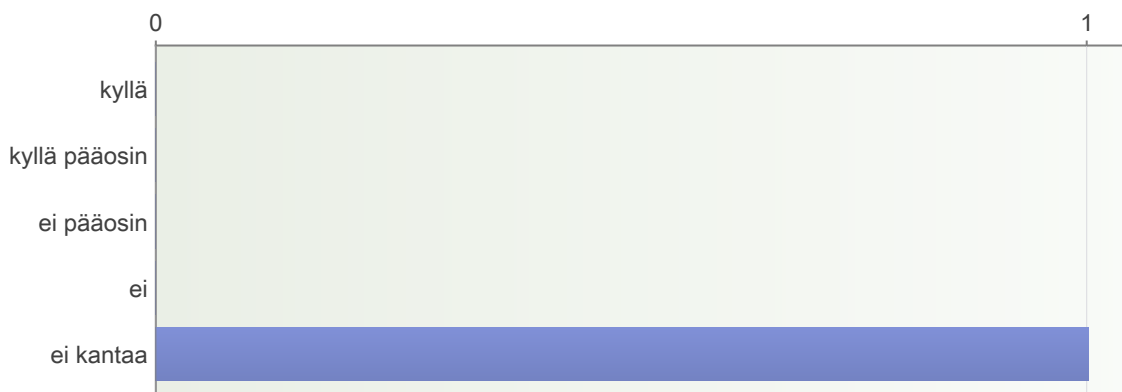

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

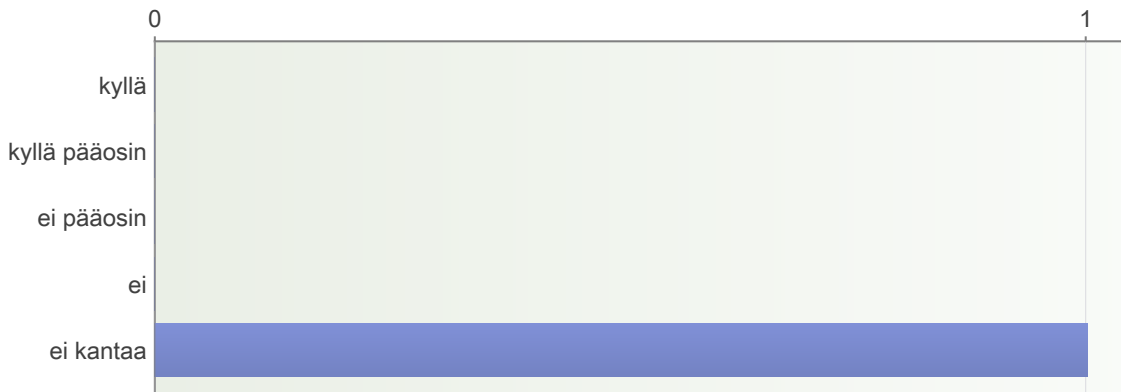

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

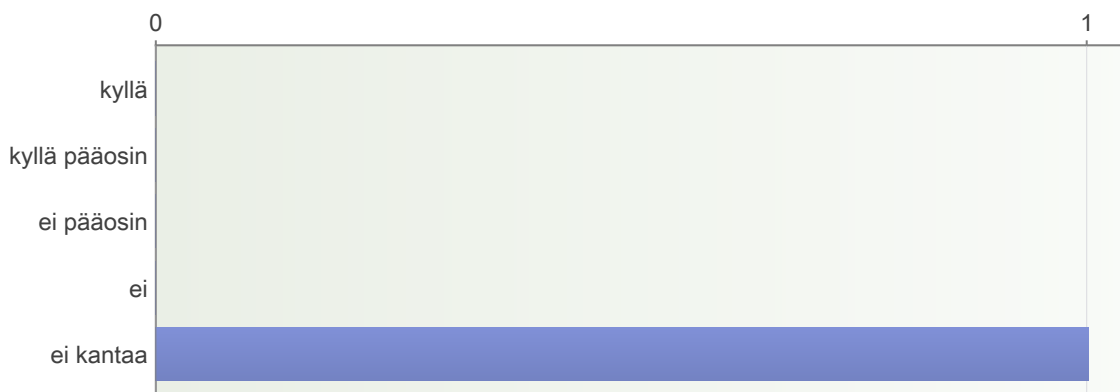

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

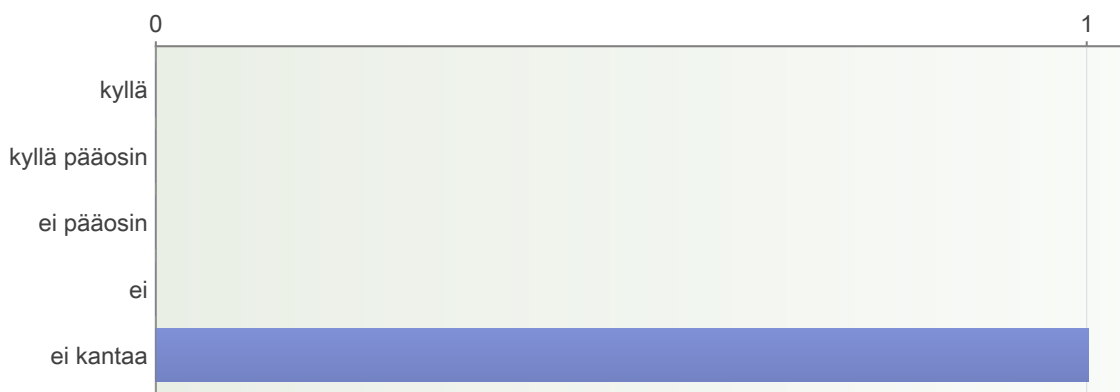

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

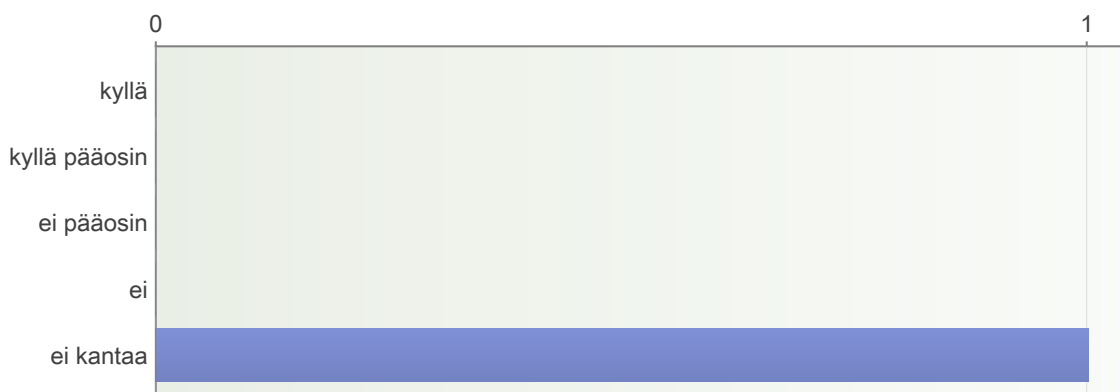

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

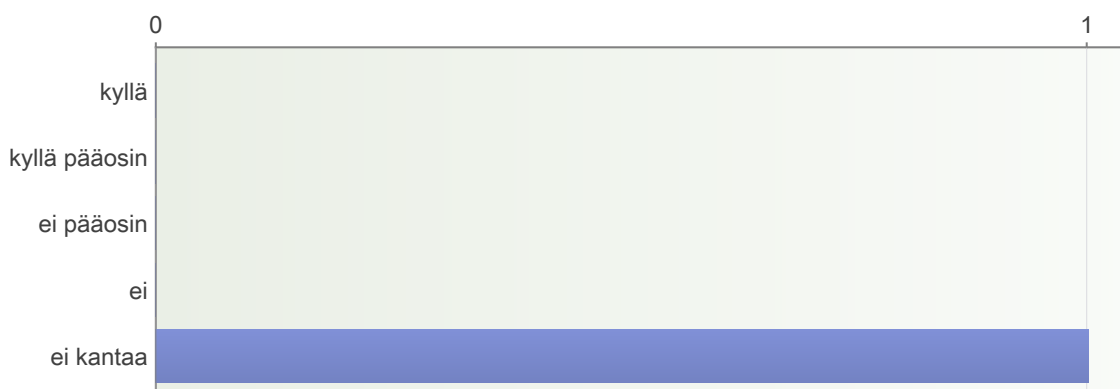
Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

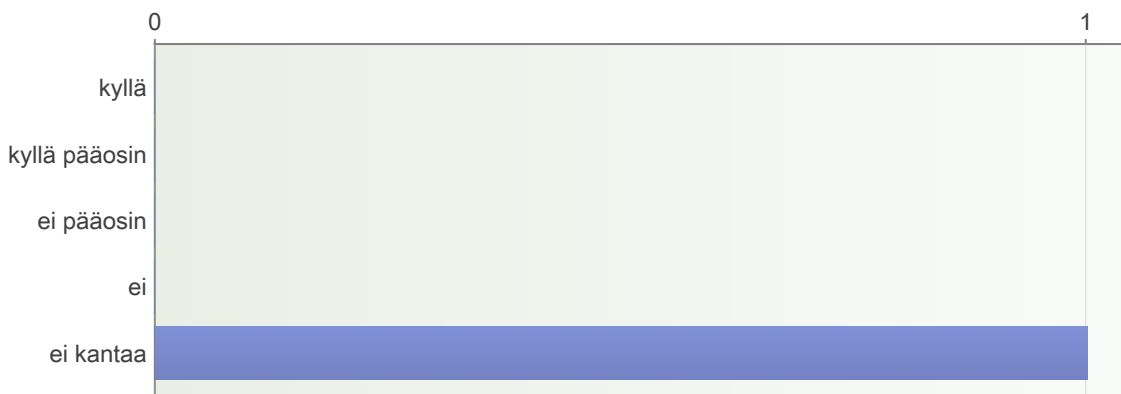

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

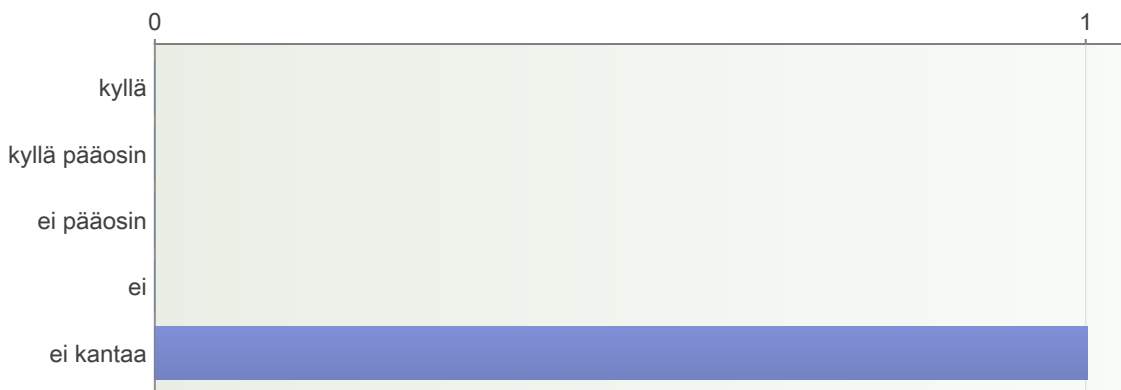

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

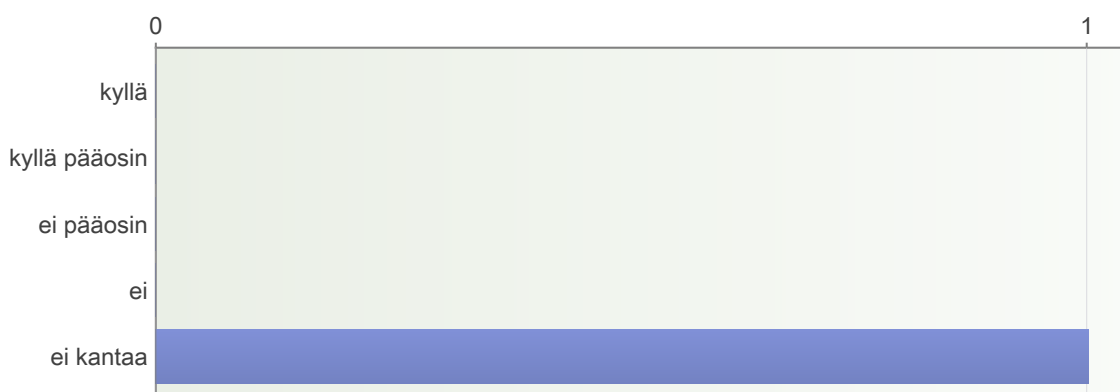

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

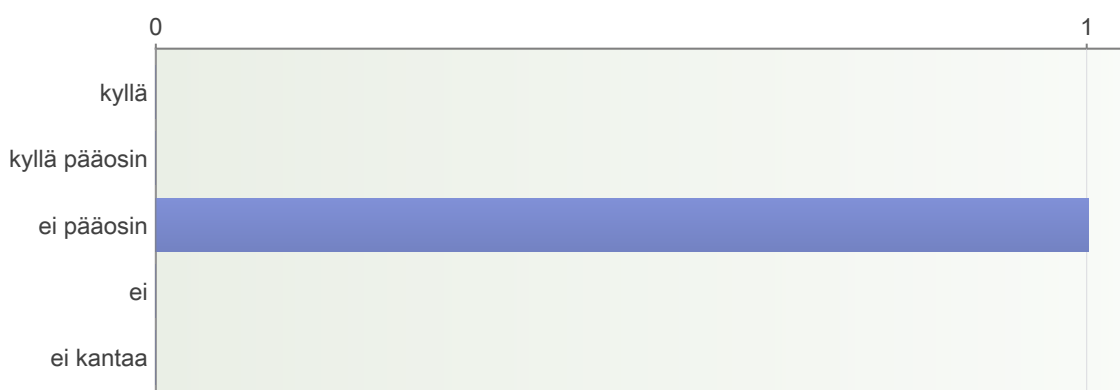
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslakiluonnoksen 9 luvussa säädetään palvelujen tuottajalle suoritettavista korvauksista. Esitysluonnoksessa todetaan, että maakunnan korvausjärjestelmän tulisi perustua sellaisiin avoimesti määriteltyihin perusteisiin, jotka turvaisivat maakunnan asukkaille yhdenvertaisesti riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Korvausjärjestelmän olisi siten varmistettava maakunnan asukkaiden yhdenvertaista hoitoon pääsyä ja palvelujen saatavuutta sekä asiakkaan hoidon tarpeen yksilöllistä arviointia ja tämän perusteella yksilöllisen hoidon järjestämistä. Lisäksi korvausjärjestelmän tulisi mahdollistaa asiakkaan palvelun tuottajaa koskevien valintojen toteutuminen tässä laissa säädetyn mukaisesti.

Perusteluissa korostetaan, että maakunnan maksaman korvauksen perusteen tulee olla samasta suoran valinnan palvelusta kaikille tuottajille sama. Korvausten tulee olla markkinoilla olevista palveluista yhtäläiset siltä osin kuin tuottajat kilpailevat samoista asiakkaista.

Korvaus perustuu pääosin ns. kapitaatio-malliin eli asukasmäärään ja tarve-tekijöihin perustuvaan rahoitukseen, jonka mukaisesti kiinteä korvaus maksettaisiin palveluntuottajalle asiakkaan listautumisen perusteella ja palveluntuottajan kokonaiskorvaus perustuisi listautuneiden henkilöiden lukumäärään.

Tällä hetkellä yksityisten sote-palvelutuottajien ansaintalogiikka ei sovi hyvin yhteen esitetyn kapitaatorahoituksen kanssa: Kapitaatorahoituksessa taloudellisesti kannattava toiminta koostuu palvelutarpeiden ennaltaehkäisystä ja palvelujen vaikuttavuudesta. Palvelujen käyttömäärillä ei ole samaa merkitystä kuin nykyisin. Kapitaatiokorvauksen merkittävä asema korvausperusteena kasvattaa palvelutuottajan riskiä. Riskin hallitseminen johtanee tarpeeseen toimia rajatulla palvelukokonaisuuksilla ja suurissa yksiköissä.

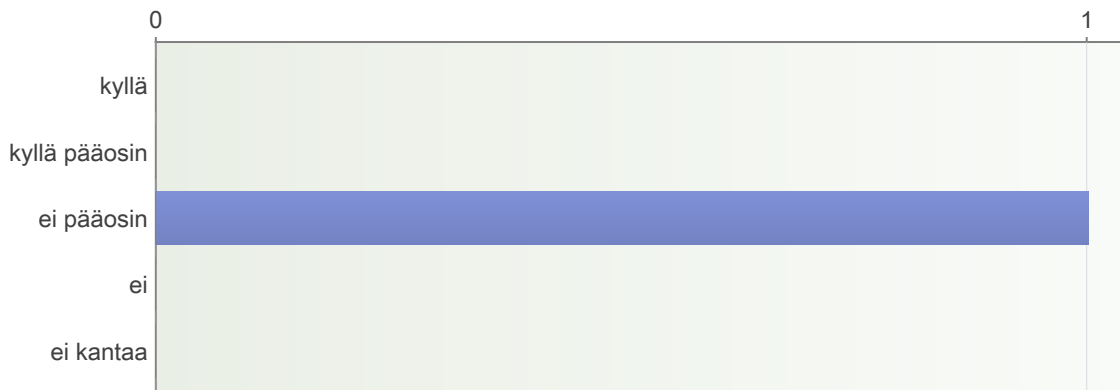
Lakiesityksen mukaisia muita palvelukorvauksia voitaisiin käyttää lähtökohtaisesti silloin kun se olisi tarpeen alueellisten erityispiirteiden huomioimiseksi. Korvauksista päättäisi maakunta. Maakunta pystyisi näin huomioimaan mm. oman alueensa sairastavuutta tai pitkiä etäisyyksiä. Korvauksilla voitaisiin ohjata markkinoita ja markkinoiden syntymistä tarkoituksenmukaisella tavalla ja kohdentaa hoitoa asukkaiden tarpeiden mukaisesti. Muiden korvausten kriteerit ja korvauksien käyttäminen ovat keskeisessä asemassa toimeenpanovaiheessa. Hallituksen esityksen mukaisessa valinnanvapausjärjestelmässä asiakkaiden valinnoilla on merkitystä sille, kuinka hyvin suoran valinnan palveluja tuottavat yhtiöt menestyvät markkinoilla. Markkinoiden muotoutuminen tarkoittaa myös työmarkkinoiden uudelleenmuotoutumista, erityisesti kun henkilöstöä rekrytoidaan perustettaviin suoran valinnan palveluyksiköihin. Mikäli kuntien sote-palveluiden nykyisistä käyttäjistä iso osa siirtyy muiden kuin maakuntien omistamien yhtiöiden asiakkaiksi, tarkoittaa se irtisanomisten tarpeen kasvua maakuntien tuotantoyhtiöissä. Toisaalta kasvukeskuksissa ammattihenkilöistä kilpaillaan. Harvaanasutuilla alueilla maakunnalle jää aina viimesijainen vastuu asiakkaiden palveluiden järjestämisestä.

Keva kiinnittää huomiota siihen, että maakuntien olosuhteet eroavat toisistaan alueiden välisen yhdenvertaisuuden sekä rahoituksen toteutumisen ja vaikuttavuuden vertailtavuuden kannalta olennaisesti. Jos korvausperusteet eivät ota riittävästi huomioon maakuntakohtaisia tekijöitä, uhkana on, että alueelle ei ole saatavissa halukkaita palvelutuottajia. Maakunnan sisällä eri palvelutuottajien korvauksien tulisi paremmin vastata tuottamisen yksikkökustannuksia ottaen huomioon syrjäisten seutujen pitkät etäisyydet palveluihin ja suurten kaupunkien erityispiirteet, kuten maahanmuuttajien ja syrjäytyneiden suuri osuus. Lakiluonnoksen perusteluissa arvioidaan, että uudet julkiset yhtiöt tulevat olemaan alueen suurimpia toimijoita muun muassa sen vuoksi, että suoran valinnan palveluvalikoima on hyvin laaja. On epätodennäköistä, että maakunta perustaisi esimerkiksi kaupunkeihin useampia suoran valinnan palveluiden tuottajayhtiöitä, joten uudistuksen myötä keskisuurten ja isojen yritysten määrä toimialalla kasvaa. Jos julkinen maakunnan liikelaitoksen omistama yhtiö joutuu kantamaan myös mm. harvaan asuttujen alueiden pitkistä matkoista, alueen poikkeuksellisesta sairastavuudesta yms. tekijöistä aiheutuvat ylimääräiset kustannukset, se ei kykene

kustannusrakenteensa takia kilpailemaan asiakkaista tiiviimmin asutuissa keskuksissa. Maakunnan valinnanvapautta toteuttavaan yhtiömuotoiseen toimintaan liittyy ainakin alkuvaiheessa epävarmuutta toiminnan liiketaloudellisesta kannattavuudesta. Kannattamatonta toimintaa joudutaan sopeuttamaan, koska maakunta ei pysty subventoimaan EU:n valtiontukisääntelyn vuoksi yhtiöitään.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

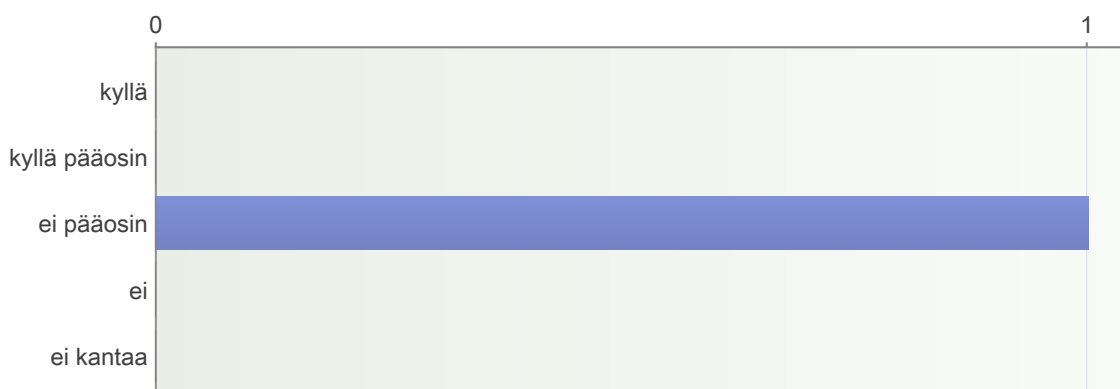
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. kohta 15a.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden toteuttaminen ei itsessään tasaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja. Onnistuminen edellyttää, että palvelutuottajien kannustimet ovat oikein järjestetty ja markkinat toimivat tehokkaasti. Valinnanvapauspalveluja on kyettävä integroimaan maakunnan vastuulle jääviin palveluihin. Valinnanvapautta pitää kehittää hallitusti ja asteittain.

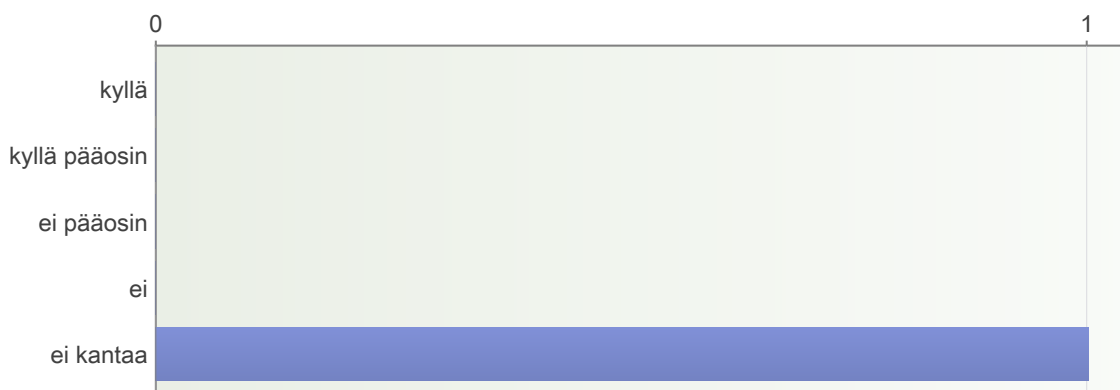
Laki tulee voimaan 1.1.2019. Lain siirtymäsäännöksen mukaan maakunnan on siirrettävä perustasoon kuuluvat sekä laajennettuun perustasoon kuuluvat suoran valinnan palvelut sosiaali- ja terveyskeskusten (sote-keskukset) tuotantovastuulle viimeistään 1.1.2021. Siten lakiesityksen mukaan maakunnilla olisi kaksi vuotta aikaa yhtiöittää ja siirtää sote-keskusten ja hammashoitoloiden tuotettavaksi valinnanvapauslaissa määritellyt perustason palvelut. Yhtiöittämiselle varattua aikaa Keva pitää tiukkana.

Jotta valinnanvapauden toteutuminen voidaan varmistaa, yhtiöittämiselle tulisi varata riittävä aika, esimerkiksi 1.1.2023 saakka. Sote-palveluiden markkinaosuudet voivat muuttua nopeasti, jos julkisomisteisten yhtiöiden kilpailukyky on alussa heikko. Liian nopeassa yhtiöittämisessä uhkana on maakunnan liikelaitoksen yhtiöiden taloudellinen kestävyys ja jopa konkurssin mahdollisuus.

Tarvittavien tietojärjestelmien kehittäminen ja käyttöön ottaminen jo 1.1.2019 alkaen edellyttää mittavia ICT-investointeja (mm. kustannusten seurantajärjestelmä, Kanta-järjestelmän muutokset tms.). On tärkeää, että kustannusten hillitsemiselle asetetut saavutetaan; tältä osin Keva yhtyy HE-luonnoksen perustelujen vaikutusarvioihin, joissa suhtaudutaan epäilevästi kustannussäästöjen toteutumiseen hallituksen tavoittelemassa aikataulussa. Muutoskustannuksia aiheutuu myös hallinnollisen infran rakentamisesta ja palkkaharmonisoinnista. Myös kuntien omistamien, mahdollisesti tarpeettomien sote-kiinteistöjen ongelma kolmen vuoden vuokrakauden jälkeen on ratkaisematta. Kaiken kaikkiaan valinnanvapauden vaikutuksia ei lausuntoluonnoksen mukaan ole arvioitu riittävästi.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

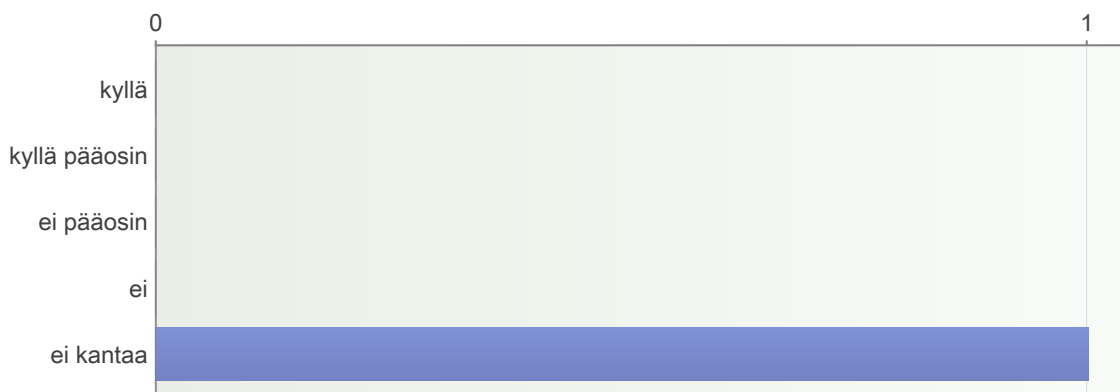

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

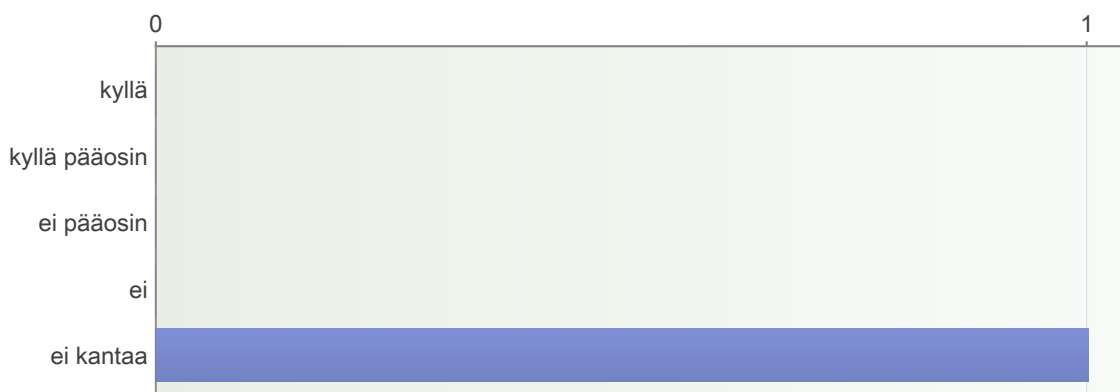

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Ei vastauksia.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Ei vastauksia.

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. kohta 22.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden toteuttamisella esitetystä aikataulusta on merkittävä vaikutus Kevaan. Kevan jäsenyhteisöjen palveluksessa olevan henkilöstön eläketurvan rahoitus perustuu jäsenyhteisöjen yhteisvastuuseen. Tämä merkitsee sitä, että Kevan menot (eläkemenot, toimintamenot ja mahdollinen rahastointi) jaetaan jäsenyhteisöjen maksettaviksi. Siten vaikutukset kanavoituvat eläkemaksujen kautta myös jäsenyhteisöjen talouteen.

Eläkkeiden rahoitus perustuu sekä eläkemaksuihin että rahaston sijoitustuottoihin ja varoihin. Sukupolvien yli kestävä tasolle määriteltävä maksu pidetään vakaana käyttämällä rahaston sijoitustuottoja ja varoja. Nykyisten arvioiden mukaan sijoitusvarallisuutta käytetään eläkkeiden maksamiseen vuodesta 2017 lähtien (2017 noin 100 milj. euroa).

Tarvittava maksutaso on korkeampi kuin yksityisen sektorin TyEL-järjestelmän maksu. Korkeampi maksutarve aiheutuu mm. TyEL:ä paremmasta eläketurvasta, vakuutettujen ikä- ja sukupuolirakenteesta sekä palkkasumman kehitykseen ja muihin oletuksiin liittyvistä eroista. Esitysluonnoksen mukaan laki tulisi voimaan 1.1.2019, jolloin sote-keskukset ja suunhoidon yksiköt voisivat aloittaa toimintansa ja maakunta ottaisi käyttöön asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin. Maakunnalla olisi kuitenkin mahdollisuus kahden vuoden siirtymäaikaan itse tuottamiensa suoran valinnan palvelujen siirtämiselle sote-keskusten ja suunhoidon yksiköiden tuotantovastuulle.

Lakiluonnoksen yleisperusteluissa arvioidaan, että valinnanvapauden piirissä olisi lain voimaantulon jälkeen ainakin noin 40 prosenttia kuntien nykyisin järjestämistä sote-palveluista ja 2021 lähtien enemmänkin. Arviot tarkentuvat myöhemmin. Kevan arvion mukaan sote-henkilöstön palkkasummaosuudet lienevät hyvin lähellä vastaavat. On selvää, että 2020-luvun alkupuolella tapahtuu henkilöstön siirtymiä julkiselta sektorilta yksityisille sote-valinnanvapauspalveluja tuottaville yrityksille.

Kevan eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien määrä kuitenkin supistuu jopa merkittävästi, mikäli ratkaisuun liitetty kansalaisen valinnanvapaus muuttaa olennaisesti yksityisen ja julkisen tuotannon markkinaosuuksia. Palkkasumman lainsäädännöllä toteutettavasta valinnanvapausuudistuksesta johtuva mahdollinen supistuminen muuttaa perustavalla tavalla niitä oletuksia, joiden varaan Kevan eläkejärjestelmän rahoitus on suunniteltu. Siksi tarvitaan lainsäädäntöä, jolla turvataan eläkkeiden rahoitus muuttuvissa oloissa.

Ongelma on tunnistettu sote-uudistuksen valmistelussa, ja mm. asiantuntijatyönä laaditussa Eläketurvakeskuksen työryhmän raportissa STM:lle ja VM:lle (Eläkkeiden siirtymämaksu sote- ja aluehallintouudistuksessa 13.10.2016) esitettiin kolme vaihtoehtoista mallia, joilla olisi kompensoitu Kevalle aiheutuvaa maksutulon menetystä. Yksimielistä esitystä työryhmässä ei saatu synnytettyä. Joulukuussa 2016 asetettiin erillinen virkamiestyöryhmä rajaamaan sote- ja maakuntauudistuksen vaikutusta eläkejärjestelmiin. Työryhmän on tarkoitus tehdä ehdotuksensa keväällä 2017. Kevan kannalta siirtymävaiheen ratkaisu on tärkeä. Ilman toimivaa erillISRatkaisua uhkana on tasausmaksun nousupaine, jolla on vaikutusta kuntatalouteen ja maakuntien rahoitukseen. Kevan eläkejärjestelmässä eläkkeiden rahoitus on kestävä vain, jos nykyäänöin näköpiirissä ei ole sitä hetkeä, jolloin arvioituja eläkemenoja ei pystytä rahoittamaan.

Mikäli siirtymäaika koskeva järjestely saadaan voimaan vuosille 2019 – 2025, on edelleen ratkaisematta millä tavoin turvataan Kevan eläkejärjestelmän rahoitus määräajan jälkeen. Koska iso osa sote-valinnanvapauden aiheuttamista markkinamuutoksista realisoituu vasta 2023 jälkeen, tarvitaan jokin pysyvä ratkaisu, jolla

varmistetaan, että Kevan rahoitusvastuulla olevat eläkkeet kyetään turvaamaan siten, että eläkemaksujen (lähinnä tasausmaksun) korotukset eivät johda kuntien ja valtion verotuksen kiristymiseen.

Sote- ja maakuntauudistuksen reformiministeriryhmä on ilmoittanut joulukuussa 2016, että keväällä 2017 asetetaan työryhmä selvittämään kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmän yhdistämisen mahdollisuuksia ja sote- ja maakuntauudistuksen mahdollisesti aiheuttamia muita muutoksia eläkejärjestelmään. Keva kannattaa työryhmän perustamista. Työryhmän selvitystyön tulee olla rajattu, muttei liian tiukasti. Selvitystyössä on aidosti esitettävä hyviä ja toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja vakuutettujen, työntajien, koko työeläkejärjestelmän ja julkisen talouden näkökulmasta.

Mikäli siirtymäaikaa koskeva järjestely saadaan voimaan vuosille 2019 – 2025, on edelleen ratkaisematta millä tavoin turvataan Kevan eläkejärjestelmän rahoitus määräajan jälkeen. Vaihtoehtona on jatkaa siirtymäaikaa tai synnyttää jokin muu pysyvä, koko työeläkejärjestelmän kannalta tarkoituksenmukainen lailla säädettävä ratkaisu, jolla varmistetaan, että Kevan rahoitusvastuulla olevat eläkkeet kyetään turvaamaan siten, että eläkemaksujen (lähinnä tasausmaksun) korotukset eivät johda kuntien ja valtion verotuksen kiristymiseen. Valinnanvapauslainsäädäntöä koskevassa hallituksen esitysluonnoksessa ei kiinnitetä huomiota Kevan eläkejärjestelmän rahoituksen turvaamiseen.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaiksi lainsäädännöksi (HE 15/2017 vp) ehdotetaan Kevasta annetun lain (66/2016) muuttamista siten, että käyttöön otettaisiin 1.1.2019 lähtien tasausmaksu (ehdotettu 19 c §). Tasausmaksu jaettaisiin maakuntien ja kuntien kesken siinä suhteessa, mikä on maakuntien ja kuntien osuus Kevassa työeläkevakuutetun henkilöstön palkkasummasta. Palkkasummana käytettäisiin vuoden 2017 lopullista palkkasummaa. Jako palkkasumman perusteella heijastaa syntyvän eläkevastuun määrää, sillä henkilöstön eläketurvakin määräytyy palkkasumman perusteella. Tasausmaksun jako maakuntien ja kuntien osuuteen tehtäisiin ennen tämän lain voimaantuloa vuosiksi 2019—2028. 19 c §:n perusteluissa todetaan muun muassa, että maakuntien ja kuntien toiminnan kehittymistä ei ole mahdollista ennustaa kovin pitkälle tulevaisuuteen. Siksi tasausmaksu on arvioitava uudelleen kymmenen vuoden jälkeen vallitsevat olosuhteet huomioiden. Lakiin ei ole esitetty lainkaan 2028 jälkeiselle ajalle tasausmaksun jakoperustetta.

Keva kiinnittää huomiota valinnanvapauden toteuttamisen vaikutuksiin tasausmaksun jakamiseen kuntien ja maakuntien kesken 2028 jälkeen. Asiakkaan laaja valinnanvapaus toteutuessaan pienentäneenä maakuntien ja niiden yhtiöiden palkkasummaa, ja saattaa johtaa määräaikaisen jakoperusteen lakattua tilanteeseen, jossa jakoperuste on pohdittava uudelleen. Mahdollinen uusi palkkasummaosuuksiin perustuva vuosille 2019 – 2028 ehdotetun kaltainen jakoperuste kasvattaisi kuntien osuutta tasausmaksusta selvästi.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.